

je dijaško telovadstvo prav lepo; al zdaj — ne vemo zakaj? — je zamrla ta koristna vadba, ki je gimnazijam celó ime dala. Nadjamo se, da zopet od smrti vstane, ker se sicer mladež šolska ne smé udeleževati drugih telovadskih društev.

— V pondeljek so v skrinji nekega ptujega delavca, ki jo je za posojenih 20 gold. v Udmatu zastavil delovodju suknarske fabrike, pa potem iz Ljubljane pobegnil, zasačili orodje, s katerim je ponarejal srebrne šestice in goldinarje, pa tudi papirnate desetice; našli so tudi nekoliko tega pokaženega denarja v skrinji. Bil je ta človek nekoliko časa suknostrižnik v udmatski fabriki, poslednjič pa je delal v barvarii Ape-ovi v Ljubljani. Govori se, da jo je brž ko ne proti Dunaji pobegnil.

— Ker poletinski čas ni pripraven za „besede“ čitavnične v dvorani, jih navadno napravlja po izhodih na deželo. Tudi letos bode tako. Prvi izhod menda bode drugo nedeljo, to je, 12. junija, kar se bode že ob svojem času naznanilo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

C. k. general-komande po vseh deželah so prejele oblast, da, po dogovoru s ces. kr. deželnimi vladami, smejo take fante, ki so bili lansko leto v vojake (soldate) vzeti in se skažejo, da so domá pri gospodarstvu potrebni ali ki imajo sicer veljavne vzroke za izpust, proti temu izpustiti iz vojaščine, da plačajo 1200 gold. Dosihmal se je ta polajšba naklonila vojakom še le po dveletni službi. — 6. dne t. m. se na Dunaji pri ministerstvu pravosodja začne posvetovanje o osnovi novega kazenskega zakona (postave), v katero je poklicano mnogo pravoznancev. Bojo se li iz tega posvetovanja izcimile porotnice? Saj so vsi deželni zbori dosti glasno izrekli to potrebo ustavne države. — Silen hrup dela po centralističnih časnikih sklep pražkega deželnega zbora, da vsak gimnazijski in realkini učenec se mora učiti tudi slovanskega (češkega) jezika, ker je deželni jezik. To jim je strašno, da se Avstrijan mora učiti še kak drug jezik razun nemškega, namesti da bi veselili bili, da se mladina v šolah nauči vseh glavnih jezikov, ki se govoré v mnogonarodnem in mnogojezičnem cesarstvu našem. Kadar pa gré za službe, pri katerih se tirja ta ali uni jezik, takrat pa se išejo spričala po vseh kotih! „Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš“ — stari ta pregovor se še ni vrnil nekterim strastnikom. Silno hudo se je repenčil poslanec dr. Pongrac zoper to, da naj se v gimnazijo v Pelzenji vpelje češki jezik kot učni jezik, in sicer tako, da ga je predsednik večkrat opominjal, naj ostane pri stvari. Nanašal se je na to, da Pelzenj je že od husitskih časov zvest nemškemu svojemu cesarju in cerkvi. Poslanec Skarda zavrne s krepko besedo natolcevanje, kakor da bi bil samo Pongrac v najem vzel zvestobo do cesarja in vere, ter pravi: mi smo ravno tako verni cesarju in cerkvi kakor dr. Pongrac; mi smo za celo Avstrijo in stojimo na Češkem. Drug poslanec kliče: Le v Frankobrod nismo volili. Potem se vzdigne tudi dr. Rieger in pravi, da ne krati Pelzencem zvestobe do cesarja in katoliške vere, pa dr. Pongrac tudi nima pravice, jo kratiti drugim; naša cesarska rodovina pa ni samo nemška, kakor Pongrac trdi; v nji teče kri vseh rodovin, ki so vladali Avstrijo, ravno tako Arpadov kakor Jagelonov in Přemislav; avstrijska cesarska rodovina je naša postavna rodovina, kateri ostanemo zvesti vsigdar. — Na interpelacijo: zakaj se na Češkem ne telagrafuje tudi po češki, ker celó na Angleškem in v Ameriki

telegrafujejo tako? je odgovoril ces. namestnik, da to ne more biti, ker za slovansko telegrafijo ni črk, in če bi se vpeljalo češko telegrafovanje, bi se moralo vpeljati tudi vsako drugo, potem pa bi ne bilo telegrafistov, ki bi znali vse jezike avstrijske. — Volitev župana je v nekterih mestih trda stvar; tako je v Brni unidan ena stranka svojega moža volila z 22 glasovi, druga pa tudi svojega s ravno tolikšnimi; volili so, kakor postava veleva, trikrat, pa nepremakljiva je vsaka stran ostala z 22 glasovi; — zapustili so mestno hišo, pa niso izvolili nikogar. Vdrugič se bojo snidli in svojo srečo poskusili. — 23. maja se je začel erdeljski deželni zbor. — Iz Ogerskega, kjer je bila lani tako huda letina, se tudi letos ne sliši nič posebno veselega. V več krajih še zmiraj boleha ljudi na sto in sto za kurdejem (škorbutom), po katerem se vsa kri spridi. — Važnih političnih novic po svetu nam ni prinesel poslednji teden. Časniki so bili vsi polni tega, da današnji telegraf bode iz Londona prinesel važne sklepe sabotne seje o dansko-nemških homatijah. Za gotovo so pripovedovali, da že je dognano, da Holštajn-Šlesvik se odcepi od danskega kraljestva in da vojvoda Augustenburg bode vojvoda Holštajn-šlezviški; le pričkali so se o tem časnikarji še komú da gré zasluga, da se je hipoma vse tako lepo poravnalo. V nedeljo pa prišel je telegram prav suhoparen takole: „včeraj so bili vsi zastopniki v seji; prihodnja seja je v četrtek; brž ko ne se bode podaljšalo premirje.“ Lahko si je misliti, kako debelo so gledali politikarji, da jih je svojeglavni drat tako prekanil! Zdaj imajo zopet celi teden časa, da vodo zajemajo z rešetom. — Ravno tako je novica, da papež so v Rimu se udeležili procesije sv. Rešnjega telesa, osupnila tiste, ki so sv. Očetu pokladali že na smrtno posteljo, še več pa tiste, ki so verjeli, da so že mrtvi, pa da kardinali skrivajo še smrt. — Menda tudi to je račica, ki plava po vodici lahkovernih, da kralj italijanski Viktor Emanuel pride k cesarju Napoleonu s trdnim sklepom, da odstopi od vladarstva in butaro kraljevanja izročil svojemu sinu Humbertu. — V Algieru v Afriki je 22. umrl glasoviti francozki vojskovodja maršal Pelissier; to je tisti poveljnik, ki je leta 1845, ko so Francozi bojevali se z Afrikanci, celo pleme Uled Ria, ki je stanoval v jami Kartara imenovani in je štel nad 1000 ljudi, s živino vred zadušiti dal, ker se niso hotli Francozom udati; pred luknjo je drv in slame nanositi in zapaliti dal; tri dni in noči je gorelo pred luknjo in dim se je valil v njo, dokler ni vse konec vzelo.

Listnica vredništva. Gosp. A. P. na J: Prejeli smo Vaše pismo ter ga bomo izročili po željah Vaših. — Gosp. J. Seljanu v Lj: Kako, da Vas dosihmal ni še bilo v pogovor? Si li ne upate razjasniti ustmeno, kar ste pripovedovali pismeno? Kdor pošteno misli, ni se mu treba skrivati v plajšč pseudonyma. Prosimo Vas tedaj, da pridete, ker v sestavku Vašem nam je marsikaj celó nejasno; „z mlini na sapo“ pa se je boril le Sancho Pansa.

Dnarni zapisnik Matičini.

Prenesek iz 18. lista „Novic“ 4127 gold. 56 kr.

Darovali so dalje:

Gosp. Ivan Vilhar, trgovec v Ljublj. v obligacijah	200	„	—	„
„ dr. J. Muršec, profesor v Gradcu, gotovine	100	„	—	„
Sl. čitavnica mariborska gotovine	100	„	—	„
Gosp. Matevž Močnik, učitelj v Kamniku, gotovine	5	„	—	„
12 naročnikov „Naprej-a“ iz ostale naročnine po				
gosp. Mir. Vilharji	17	„	40	„
			4549	gold. 96 kr.

V Ljubljani 30. maja 1864.

Dr. Jer. Zupanec.